



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 86/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Kolesárom, Špitálska 5, Michalovce, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Er 394/2014, a takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

**Napadnutý postup orgánu verejnej moci, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje, a sťažnostná argumentácia**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Kolesárom, Špitálska 5, Michalovce, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Er 394/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 Er 394/2014 v procesnom postavení povinného. Exekučným titulom, na podklade ktorého je napadnuté konanie vedené, je rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 24 P 1/2010-430 z 10. decembra 2012, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému (maloletý ██████████) bežné výživné v sume 100 € mesačne a dlžné výživné v sume 3 026,27 €, ktoré bolo povinnému povolené splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach v sume po 100 € pod stratou výhody splátok.

3. Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným Exekútorškému úradu súdneho exekútora JUDr. Richarda Gibartiho, Konštantínova 6, Prešov (ďalej len „súdny exekútor“), 16. mája 2014 sa oprávnený v zastúpení zákonnou zástupkyňou ██████████ (matka maloletého) domáhal výkonu exekúcie – dlhu na bežnom výživnom v sume 280 € a splatného dlžného výživného z dôvodu straty výhody splátok v celkovej sume 2 026,67 €.

4. Okresný súd poveril 12. decembra 2014 súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie povinnosti zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 23. apríla 2009 do 30. novembra 2012 v sume 2 026,67 € a za obdobie od 19. februára 2014 do 16. mája 2014 v sume 280 € (poverenie č. 5702 081121, sp. zn. 19 Er 394/2014).

5. Upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 400/2014 zo 16. februára 2015 bolo sťažovateľovi doručené 26. apríla 2015. Sťažovateľ podal súdnemu exekútorovi 3. októbra 2016 návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol následne súdnym exekútorom 10. októbra 2016 doručený okresnému súdu. V návrhu sťažovateľ žiadal zastavenie

exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) z dôvodu, že jeho majetok nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

6. Uznesením okresného súdu sp. zn. 19 Er 394/2014 z 9. júla 2019 (ďalej len „uznesenie z 9. júla 2019“) bol návrh sťažovateľa zamietnutý a „*o odvolaní proti tomuto uzneseniu doposiaľ rozhodnuté nebolo.*“.

7. Sťažovateľ zdôrazňuje, že „*z dôvodu dlhodobej nečinnosti... Okresnému súdu v Humennom doručil sťažnosť proti porušovaniu ústavných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy zo dňa 20.04.2019. Nečinnosť súdu vo veci prejednávania návrhu na zastavenie konania považujem za hrubé porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov...*“.

8. Podľa sťažovateľa je okresný súd zodpovedný za celkovú neprimeranú dĺžku namietaného konania a nerozhodnutie vo veci v zákonnej lehote. Podľa jeho názoru nemožno „*rozhodnutie po viac ako 33 mesiacoch... nazvať a chápať ako efektívne.*“.

9. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 21 000 000 € a náhradu trov konania.

10. Sťažovateľ v podstatnom odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v pocitoch totálnej neistoty a bezmocnosti „*zo stavu nielen v namietanom konaní, ale už aj v iných konaniach pred okresným súdom a ostatnými všeobecnými súdmi.*“.

## II.

### Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne

nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K ďalším dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08).

15. V kontexte namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd tiež zdôrazňuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, IV. ÚS 369/08). V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana právu zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu tohto práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

16. Rovnako ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy či práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

17. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

18. S prihliadnutím na skutočnosť, že napadnutým je exekučné konanie (v kontexte sťažnostnej argumentácie sťažovateľ napáda postup okresného súdu pri rozhodovaní vo veci návrhu na zastavenie exekúcie), ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť, v ktorej konštantne zdôrazňuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných priet'ahov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, IV. ÚS 551/2013).

19. V súlade s už uvedenými východiskami však ústavný súd, akcentujúc svoju doterajšiu judikatúru, zároveň dodáva, že pri rozhodovaní vo veci zbytočných priet'ahov v napadnutom exekučnom konaní je potrebné rozlišovať medzi rozhodovaním o jednotlivých návrhoch v rámci exekučného konania ako takého. Takéto „rozdeľovanie“ exekučného konania na relatívne samostatné úseky je dôsledkom skutočnosti, že exekučný súd nie je štátnym orgánom, ktorý vykonáva samotný výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu (výnimkou je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých), keďže právomoc exekučného súdu rozhodovať v exekučnom konaní (zasahovať do exekúcie vedenej súdnym exekútorom) nastáva až po splnení zákonom ustanovených podmienok. Po právoplatnom rozhodnutí exekučného súdu v konkrétnej veci, t. j. o jednotlivom návrhu v rámci

exekučného konania, sa jeho ingerencia do exekučného konania končí, až kým znovu nevznikne potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval exekučný súd. Exekučný súd preto nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania, ale len za dĺžku jeho „jednotlivých rozhodovaní“ v rámci exekučného konania (m. m. III. ÚS 867/2016).

### **III.**

#### **Posúdenie veci ústavným súdom**

20. Predmetom predbežného prerokovania je primárne rozhodovanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní.

21. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ odôvodňuje porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom, spočívajú v postupe okresného súdu, ktorý vo veci jeho návrhu na zastavenie exekúcie rozhodoval neprimerane dlho (k tomu pozri body 7 a 8 tohto uznesenia).

22. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté exekučné konanie, ktorý si ústavný súd na účely náležitého zistenia skutočností dôležitých pre rozhodnutie v sťažovateľovej veci zadovážil, bolo zistené, že okresnému súdu bol zo strany súdneho exekútora návrh vo veci zastavenia exekúcie predložený 10. októbra 2016 a okresný súd vo veci návrhu rozhodol uznesením z 9. júla 2019, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 12. augusta 2019.

23. Ústavný súd preto s prihliadnutím na už uvedené konštatuje, že v čase podania ústavnej sťažnosti (19. novembra 2019, pozn.) už vo veci návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie zo strany okresného súdu bolo rozhodnuté. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola teda uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom už v súvislosti s rozhodovaním o sťažovateľom podanom návrhu na zastavenie exekúcie nemohlo dochádzať.

24. Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému súdu 30. augusta 2019 proti jeho uzneseniu z 9. júla 2019 odvolanie, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté (bod 6 tohto uznesenia). Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom vyplýva, že okresný súd dosiaľ nevyhnutné procesné úkony súvisiace so sťažovateľom podaným odvolaním nerealizoval.

25. Ústavný súd neopomína, že k vzniku zbytočných prietáhov v exekučnom konaní môže dôjsť aj v súvislosti s neefektívnym predkladaním opravného prostriedku na rozhodnutie príslušnému orgánu verejnej moci, resp. neefektívnym uskutočňovaním procesných úkonov, ktoré predchádzajú predloženiu spisu na rozhodnutie príslušnému orgánu verejnej moci. V konkrétnych okolnostiach veci však ojedinelú nečinnosť okresného súdu pri predkladaní spisu príslušnému orgánu verejnej moci v trvaní niekoľkých mesiacov (6 mesiacov) nemožno bez ďalšieho kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd už len pre úplnosť zdôrazňuje, že možnosť sťažovateľa obrátiť sa na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou v prípade ďalej trvajúcej nečinnosti okresného súdu súvisiacej s predkladaním spisu príslušnému orgánu verejnej moci je zachovaná.

26. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným postupom okresného súdu v napadnutom konaní a sťažovateľom namietaným porušením jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohla reálne viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2020

Miroslav DURÍŠ  
predseda senátu